

FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 47035

Nom: Governar la Ciutat Medieval

Cicle: Màster Universitari Oficial

Crèdits ECTS: 3

Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2282 - Màster Universitari en Història de la Formació del Món Occidental	Facultat de Geografia i Història	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2282 - Màster Universitari en Història de la Formació del Món Occidental	Materias Optativas	OPTATIVA

COORDINACIÓ

NARBONA VIZCAINO RAFAEL

RESUM

La asignatura pretende profundizar en el conocimiento de las sociedades urbanas medievales de Europa occidental, con referencia específica a las sociedades hispánicas de la corona de Castilla y la corona de Aragón entre los siglos XII y XV a través de diferentes y sucesivas aproximaciones monográficas.

CONEXIEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Resultan fundamental la formació en el grado de Historia o grados afines, al menos del ámbito de las Humanidades.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

-

Aconseguir les competències d'aprenentatge que permeten continuar estudiant en el futur d'una manera que haurà de ser en gran manera autodirigida i autònoma.

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diferents contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Col·laborar eficaçment en equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i desenvolupament col·lectiu.

Conèixer i comprendre, des del mateix àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diferents necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que donen resposta a demandes socials, tenint en compte com a referent els objectius de desenvolupament sostenible.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diferents activitats realitzades.

Estar capacitat per a la cerca i crítica de les fonts històriques dels períodes antic, medieval i modern, pròpies del màster.

Posseir les habilitats necessàries per a l'aprenentatge continu, així com per al treball autònom i en equips multidisciplinaris relacionats amb l'estudi, anàlisi i difusió de temes sobre la història de la formació del món occidental.

Proposar solucions creatives i innovadores a situacions o problemes complexos, propis de l'àmbit de coneixement, per a donar resposta a les diverses necessitats professionals i socials.

Saber aplicar els aspectes científics i humanístics indispensables en la investigació històrica referida a la formació del món occidental.

Saber aplicar els coneixements adquirits a la valoració de les fonts i bibliografia històriques pròpies del màster.

Saber aplicar els coneixements i tècniques desenvolupades per les disciplines afins a la història que siguin d'utilitat per al coneixement i valoració dels fets històrics del món occidental.

Saber aplicar els coneixements teoricopràctics adquirits a través de l'elaboració d'un treball final de màster, centrat en l'àmbit específic d'aquest títol, que reflectisca els procediments d'investigació, anàlisi i obtenció de resultats.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Saber integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a

una perspectiva de gènere en l'àmbit de

Saber presentar oralment i per escrit els resultats de la investigació en una o diverses de les àrees històriques objecte del màster mitjançant un discurs elaborat i coherent, adaptat als seus destinataris potencials.

Ser capaç d'accedir a eines d'informació en àrees de coneixement afins a la història i utilitzar-les apropiadament en l'àmbit de la investigació històrica pròpia del màster.

Ser capaç d'analitzar les diverses modalitats d'organització social del territori en l'àmbit de la formació del món occidental.

Ser capaç d'aplicar coneixements que aporten una base o una oportunitat de ser originals en la implementació i el desenvolupament d'idees, sovint en un context d'investigació.

Ser capaç d'aplicar els coneixements apresos i les destreses adquirides per a la resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Ser capaç d'aplicar els procediments adequats en la investigació científica sobre la història de la formació del món occidental i l'aplicació responsable dels seus resultats, i assumir els valors democràtics, la diversitat i igualtat humana i la multicult

Ser capaç d'argumentar els principis de les diferents teories que expliquen els processos històrics que caracteritzen la formació del món occidental.

Ser capaç d'emprar els procediments heurístics i metodològics pertinents per a la construcció del saber històric del món occidental en els períodes antic, medieval i modern.

Ser capaç d'entendre els aspectes referits als diferents models d'organització social, pública i privada, en el context de la formació del món occidental.

Ser capaç d'establir relacions amb algunes de les matèries de caràcter complementari que permeten una especialització en el marc temàtic del màster.

Ser capaç d'explicar la creació i el desenvolupament dels espais polítics i de l'articulació del poder en el marc de la formació del món occidental.

Ser capaç d'identificar la varietat d'ordenaments territorials i institucionals i la seua projecció sobre la societat en la formació del món occidental.

Ser capaç d'implementar nivells elevats d'anàlisi i de síntesi de continguts en el camp de la investigació i exposició de temes històrics i humanístics.

Ser capaç d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixement

Ser capaç d'integrar els continguts i les habilitats apresos en el màster en un context geogràfic i mediambiental.

Ser capaç d'integrar en la investigació històrica especialitzada la bibliografia existent i la producció

historiogràfica més actual sobre la formació del món occidental.

Ser capaç d'interpretar els problemes relacionats amb el procés d'urbanització en l'àmbit de la formació del món occidental.

Ser capaç d'organitzar i planificar adequadament el treball professional específic de l'historiador en els diversos i potencials escenaris laborals.

Ser capaç de captar la complexitat dels processos socials i els factors que incideixen en la gènesi, desenvolupament i resolució de conflictes en el marc de la formació del món occidental.

Ser capaç de comprendre els mecanismes d'interacció entre els àmbits urbà i rural en el marc de la formació del món occidental.

Ser capaç de comunicar els coneixements i les conclusions del treball investigador característic dels historiadors i les raons últimes que el sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Ser capaç de valorar la pluralitat d'expressions culturals i religioses en el procés de formació de la societat occidental.

Ser competent en l'ús de les noves tecnologies en relació amb la investigació i difusió de la història de la formació del món occidental.

Ser competent en les capacitats, habilitats, tècniques i eines pròpies del treball investigador dels historiadors en l'àmbit específic del màster.

Ser competent per a escriure i exposar treballs de recerca nous en l'àmbit històric i humanístic, d'acord amb les qüestions de debat essencials i a les exigències formals de l'activitat científica.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Presentación de las fuentes medievales valencianas
2. Estructura política e institucional de las ciudades y villas
3. La proyección territorial y jurisdiccional de la ciudad
4. Los perfiles de las sociedades urbanas
5. Simbología de la representación ceremonial
6. Administración contable en las fuentes municipales

7. Cultura política y gestión económica de la ciudad

8. Conflicto y luchas de bandos de la oligarquía urbana

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	30,00
Total hores	30,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	◆
Estudi i treball autònom	◆
Preparació de classes	◆
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	◆
Total hores	◆

METODOLOGIA DOCENT

La exposición del temario se conjugará con la presentación de una bibliografía de referencia y la práctica comentada de documentos de archivos con objeto de situar el análisis de los contenidos sobre fuentes concretas.

AVALUACIÓ

Trabajo individual del alumno: 60 %

Memoria de las exposiciones del profesor: 40 %

En la medida de lo posible presentación de trabajo monográfico individual y bibliográfico aplicado a las fuentes documentales y versado sobre cualquiera de los aspectos contemplados en los temas enunciados. En la medida de lo posible estará en relación con el TFM que desarrollará el alumnado, a partir de una entrevista y la selección particular de materiales de trabajo.

BIBLIOGRAFIA

Asenjo González, María, *Segovia. La ciudad y su tierra a fines del Medievo*, Segovia, Diputación y Ayuntamiento y Universidad, 1986.

Asenjo González, María, *Espacio y sociedad en la Soria medieval (siglos xiii-xv)*, Soria, Diputación Provincial, 1998.

Aureum opus regalium privilegiorum civitatis et regne Valentie, edición facsímil de la edición de Lluís Alanyà, impresa por Diego de Gumiel en la Valencia de 1515, traducción de Francisco Calero, Valencia, Ayuntamiento, 1999, 2 vol.

Barel, Yves, *La ciudad medieval, sistema social- sistema urbano*, Madrid, Instituto de Estudios de la Administración Local, 1981.

Belenguer Cebrià, Ernest, *Col·lecció documental del regnat de Ferran II i la ciutat de València (1479-1516)*, Barcelona, Fundació Noguera, 2022.

Bernabeu Borja, Sandra y Rafael Narbona Vizcaíno, *Manuales de consells de la ciutat de València (1400-1406)*, València, Fonts Històriques Valencianes, puv, 2023.

Boucheron, Patrick y Menjot, Denis y Boone, Marc, *Historia de Europa urbana. II. La ciudad medieval*, Valencia, Universidad, 2010.

Cabanes Pecourt, Mª Desamparados, *Los monasterios valencianos. Su economía en el siglo XV*, Valencia,

Cabrera, Emilio, ¿En torno a las relaciones campo-ciudad en la Andalucía bajomedieval?, en *Las ciudades andaluzas (siglos xiii-xv). VI Coloquio Internacional de Historia Medieval de Andalucía*, Málaga, Universidad, 1991, pp. 593-608.

Cherubini, Giovanni, *La città italiane dell'età di Dante*, Pisa, Pazini editore, 1991.

Clemente Ramos, Julián, ¿Ciudad y territorio en la Extremadura medieval?, en *La ciudad medieval y su influencia territorial*, Logroño, Instituto de Estudios Riojanos, 2007, pp. 82-109.

Collantes de Terán Sánchez, Antonio, ¿Ciudad y territorio en la Andalucía medieval?, en Beatriz Arízaga Bolumburu y Jesús A. Solórzano Telechea, ed., *La ciudad medieval y su influencia territorial*, Logroño, Gobierno de la Rioja y Instituto de Estudios Riojanos, 2007, pp. 19-26.

Colony Germà y Garcia, Arcadi, ed., *Furs de València*, Barcelona, Barcino, 1980.

Corral Lafuente, José Luis, *La comunidad de aldeas de Daroca en los siglos xiii al xv: origen y proceso de consolidación*, Zaragoza, Institución Fernando el Católico, 1987.

Cortés, Josepa, ed., *Liber privilegiorum civitatis et regni Valentie. I. Jaume I (1236-1276)*, València, Universitat, 2001.

Díaz de Durana, José Ramón, *Vitoria a fines de la Edad Media (1428-1476)*, Vitoria, Diputación foral de Álava, 1984.

Grohmann, Alberto, *La città medievale*, Roma-Bari, Laterza & Fligi Spa, 2004.

Guerrero Navarrete, Yolanda y Sánchez Benito, José M^a, *Cuenca en la Baja Edad Media: un sistema de poder urbano*, Cuenca, Diputación, 1994.

Heers, Jacques, *La città nel Medioevo*, Milano, Jaca Book, 1995.

- Hermosilla, Jorge, dir., *La ciudad de Valencia. Historia*, Valencia, Universidad, 2009.
- Hinojosa Montalvo, José, ¿Morvedre y Segorbe revisan sus límites municipales?, *Arse. Boletín Anual del Centro Arqueológico de Sagunto*, 40 (2006), pp. 69-86.
- Hinojosa Montalvo, José, *Una ciutat gran i populosa. Toponimia y urbanismo en la Valencia medieval*, Valencia, Ayuntamiento, 2014.
- Iranzo Muñío, Mª Teresa, *Elites políticas y gobierno urbano en Huesca en la Edad Media*, Huesca, Ayuntamiento, 1989.
- Iradiel Murugarren, Paulino, ¿En el Mediterráneo occidental peninsular: dominantes y periferias dominadas en la Baja Edad Media?, en *El Mediterráneo medieval y Valencia. Economía, sociedad, historia*, Valencia, puv, 2017, pp. 263-288.
- Jehel, Georges ¿Racinet, Philippe, *La ciudad medieval. Del Occidente cristiano al Oriente musulmán (siglos V-XV)*, Barcelona, Omega, 1999.
- Le Goff, Jacques, *La ville médiévale des Carolingines a la Renaissance*, vol. 2 de *Histoire de la France urbaine*, Paris, Seuil, 1980.
- Maire Vigueur, Jean-Claude, ¿Les rapports ville-campagne dans l'italie comunale: pour une révision des problemes?, en *La ville, la bourgeoisie et la gènesi de l'État Moderne (XIe-XVIIIe siècles)*, Paris, cnrs, 1988, pp. 21-34.
- Melle, Anne ¿ Piuze, Marie, ¿Les relations économiques entre les campagnes dans les sociétés préindustrielles?, en *Villes et campagnes, XVe-XXe siècle*, Lyon, Presses Universitaires de Lyon, 1977, pp. 1-54.
- Menjot, Denis, ¿La ville et ses territoires dans l'Occident medieval: un systeme apatial. État de la question?, en Beatriz Arízaga ¿ Jesús A. Solórzano, eds., *La ciudad medieval y su influencia territorial*, Logroño, Gobierno de La Rioja ¿ Instituto de Estudios Riojanos, 2007, pp. 479-484
- Monsalvo Antón, José María, *El sistema político concejil. El ejemplo del señorío medieval de Alba de Tormes y su concejo de villa y tierra*, Salamanca, Universidad, 1988.
- Muñoz Gómez, Víctor, ed., *Las Comunidades de Villa y Tierra. Dinámicas históricas y problemáticas actuales*, Murcia, Editum, 2012.
- Pascua Echegaray, Esther, *Señores del paisaje. Ganadería y recursos naturales en Aragón, siglos XIII-XVII*, Valencia, Universidad, 2012.
- Renouard, Yves, *Le città italiane dal secolo X al XIV secolo*, Milano, Milano, Biblioteca Universale Rizzoli, 1997, 2 vol.
- Rucquoi, Adeline, *Valladolid en la Edad Media*, Valladolid, Junta de Castilla y León, 1987.
- Sabaté, Flocel, *El territori de la Catalunya medieval. Percepció de l'espai i divisió territorial al llarg de l'Edat Mitjana*, Barcelona, Fundació Salvador Vives i Casajuana, 1997.
- Sabaté, Flocel, *El poder entre la ciutat i la regió*, Lleida, Pagès editor, 2018.
- Tintó Sala, Margarita, *Cartas al Baile General de Valencia Juan Mercader al rey Fernando de Antequera*, Valencia, Institución Alfonso el Magnánimo, 1979.

